

De Krim. De omstreden geschiedenis van een strategisch schiereiland

Ruslands oorlog tegen Oekraïne begon met de annexatie van de Krim in 2014. Dit schiereiland is sinds de 18e eeuw de thuishaven van de Russische (en Sovjet) Zwartezeevloot. De huidige oorlog is dan ook niet de eerste. Toch geniet de geschiedenis van de Krim te weinig bekendheid, maar deze is onontbeerlijk voor een beter begrip van de huidige situatie en oplossingen voor de toekomst.

Door zijn strategische ligging vormt de Krim een ontmoetingszone tussen de steppen van het Euraziatisch laagland en die van de Zwarte en Middellandse zeeën. Bovendien vormde het eeuwenlang een punt op de zijderoutes. Reeds in de oudheid leidde dit tot contacten tussen de Griekse/Romeinse wereld en de Scytische en Taurische steppenvolkeren. In de Middeleeuwen werd het schiereiland bevochten door Byzantium en het Slavische Roes, een voorganger van het huidige Rusland en Oekraïne. Bovendien waren er Venetiaanse en Genuese handelsposten. In de 13e eeuw brachten de Mongoolse invasies nieuwe overheersers en een nieuwe religie: de Islam. Nazaten van de Mongolen, het Turkse Chanaat van de Krim (1443-1783) bedreef lange tijd slavenhandel en rooftochten. Ruslands opkomst als grootmacht in de 18e eeuw kwam mede tot stand vanwege controle over de Krim en diens annexatie.

Wie de Krim beheerst heeft een belangrijke uitgangspunt in de Zwarte Zee: dit verklaart dan ook de Krimoorlog (1853-1856), Russische kolonisatiepolitiek in de 19e eeuw, Stalins deportatie van de Krimtataarse bevolking (1944) en de ingewikkelde positie van het schiereiland in het onafhankelijke Oekraïne na 1991.

Programma

1. De Krim: Tussen steppe en Zwarte Zee
2. Aan de grenzen van het Romeinse Rijk
3. Byzantium en de Roes
4. De Mongoolse invasies: de komst van nieuwe mogendheden
5. Een Islamitische Krim: Het Chanaat van de Krim
6. De Krim & Oekraïne: De moeilijke verhouding tussen Kozakken en de Krim (16e-17e eeuw)
7. De opkomst van Rusland als grootmacht: de 18e eeuw
8. De Krim als onderdeel van Rusland: de 19e eeuw
9. Tussen nationalisme en Sovjet-ideologie: de twintigste eeuw
10. Een omstreden gebied: 1991 - heden

Afbeelding: Het Russische maritieme landingsschip Azov tijdens de Russische vlootdag in 2015 in de haven van Sevastopol. (wikimedia)

Cursusnummer	X24ZN-1G05
Docent	<p><i>Nicolaas Kraft van Ermel-Nijland</i></p> <p>Dr. Nicolaas A. Kraft van Ermel-Nijland is historicus gespecialiseerd in contemporaine geschiedenis van Rusland, Oekraïne en Polen; zijn bredere expertise is gelegen in de Europese geschiedenis van de 20ste eeuw.</p>
Vakgebied	Geschiedenis
Seizoen	2024-najaar
Dag	Donderdag
Inschrijven voor	do 05 sep. 2024
Tijd	11.00-13.00
Cursusdata	19-sep., 26-sep., 03-okt., 10-okt., 17-okt., 24-okt., 14-nov., 21-nov., 28-nov., 05-dec., 12-dec.
Prijs	€ 260,-
Aantal colleges	10

Werkvorm Hoorcollege met ruimte voor vragen en discussie

Opmerkingen Deze cursus wordt in hybride vorm aangeboden en kan (op hetzelfde tijdstip) ook online worden gevolgd.